

COOPERACIÓ PER A LA IGUALTAT

Un compromís vigent

COOPERACIÓ

“PERQUÈ LA PAU SENSE LES DONES NO FUNCIONA!” DONES COLOMBIANES I PROCÉS DE PAU

desembre 2013

Des de fa un any s'ha establert a L'Habana una Taula per la Pau a Colòmbia on els representants del Govern i els màxims comandants de la guerrilla intenten avançar en sis punts per a establir un acord de pau.

Aquests sis punts afecten temes molt delicats que es troben a l'origen del conflicte, com la possessió de la terra, el narcotràfic o l'entrada de la guerrilla a la política, però tot i així sembla que el procés està avançant.

Fa uns mesos que es va arribar a un primer acord sobre el punt “terres” i fa unes setmanes sobre el segon punt relatiu a “participació política” dels actors desmobilitzats. Malgrat la poca concreció dels acords (com a mínim el que s'ha fet públic) és evident que signifiquen un avenç i permeten mantenir l'esperança que s'arribarà a una bona fi.

Per a Colòmbia, un país submergit en un conflicte armat que ja dura gairebé 60 anys, aquestes negociacions representen un moment històric de suma importància, ja que a diferència d'altres intents realitzats al passat, aquest destaca per l'obertura d'espais de participació que permetrà a la ciutadania invertir en la definició dels canvis necessaris per a aconseguir una pau verdadera.

Considerant que, independentment dels acords assolits entre “guerrers”, la cultura de la violència i la pràctica habitual d'excloure i fins i tot exterminar qui pensa diferent no se solucionarà amb el pacte de L'Habana (sobretot si en aquesta taula de negociació només hi participen els representants dels grups armats), les reivindicacions de les dones s'han fet sentir els últims dos mesos en diversos actes significatius:

L'acte més significatiu va tenir lloc a Bogotà, entre els dies 23 i 25 d'octubre; es tracta d'una “Cimera Nacional de Dones i Pau” on 449 dones de diverses organitzacions provinents de 32 departaments del país van debatre sobre els sis punts de l'agenda de pau de L'Habana, enfocant les seves propostes al punt 6 dedicat a la implementació, referendament i verificació dels possibles acords.

La cimera va ser convocada per iniciativa de les organitzacions Casa de la Dona, Ruta Pacifica de les Dones, Xarxa Nacional de Dones, Dones per la Pau, Col·lectiu de Pensament i Acció Dones, Pau i Seguretat, Coalició 1325, Conferència Nacional d'Organitzacions Afro colombianes, Iniciativa de Dones per la Pau –IMP- i Associació Nacional de Dones camperoles, negres i indígenes de Colòmbia - ANMUCIC-. Va comptar amb la participació d'expertes internacionals, investigadores, ex negociadores de pau i lidereses pacifistes d'El Salvador, Guatemala, Austràlia, Brasil, Espanya, Irlanda i Uganda.

Com a resultat de la cimera es va elaborar un pronunciament dirigit al Govern i les FARC exigint-los la continuïtat de la negociació fins a aconseguir la signatura d'un acord, així com la participació de dones a la Taula de l'Habana. Alguns aspectes rellevants del pronunciament són:

- Les dones, reunides a la “Cimera Nacional de Dones i Pau” ens hem convocat per a, a partir de les nostres diversitats ètniques, regionals, culturals, polítiques, sexuals i religioses, recolzar el procés de diàleg que s'està realitzant a L'Habana i per a proposar i donar a conèixer al país les nostres accions i propostes referents a la pau.

- “Les dones tenim l'autoritat política i ètica de continuar afirmant que la pau avui és possible, perquè enmig de la guerra hem estat constructores de pau”.

- “Les dones colombianes podem aportar des d'ara al procés de diàleg i construcció de pau,...és el nostre dret, no només reconegut per la llei, sinó també guanyat dia a dia amb la nostra feina i compromís per minimitzar els efectes d'aquesta confrontació armada. Els exigim a Vostès ARA MATEIX una representació paritària de les dones”, i finalitzen: “PERQUÈ LA PAU SENSE LES DONES NO FUNCIONA!”.

Un altre acte important va tenir lloc el 5 de novembre al Parlament Europeu, on es va dur a terme una jornada sobre la inclusió de les dones colombianes als actuals diàlegs de pau. Aquest acte va ser organitzat per les plataformes europees Grupo Sur i ODHACO, amb motiu dels 13 anys de la Resolució 1325 de l'ONU sobre Dones, Pau i Seguretat, que va suposar el primer reconeixement de la comunitat internacional sobre la participació de les dones com a actores essencials per a assolir la pau.

En aquest acte, dones colombianes i altres representants de la societat civil europea, expertes internacionals i una representant de l'oficina de l'ONU Dones de Nova York van debatre amb diversos euro parlamentaris sobre la necessitat urgent d'assegurar la participació de les dones als processos de pau i reconstrucció, incorporant les seves propostes als acords assolits durant aquests processos.

En aquesta jornada les dones plantegen les següents demandes:

- Un rol més actiu de la UE als diàlegs de pau i una eventual etapa de post conflicte a Colòmbia.
- Que la UE sol·liciti públicament que les dones siguin escoltades i que es tinguin en compte les seves peticions a la signatura dels acords de pau de L'Habana.
- Tenir en compte les Resolucions 1325 i 2122 de l'ONU que recolzen la participació de les dones als processos de pau i reconstrucció, reconeixent que la mateixa és fonamental per a aconseguir una pau duradora.

Tal i com ho han vingut expressant en diverses ocasions les organitzacions defensores de drets humans, un possible acord de pau entre el govern colombià i la guerrilla de les FARC, si bé és un procés important, no significa l'assoliment de la pau. “La pau requereix la construcció d'un país diferent, incloent i amb justícia social; per a la qual cosa les dones tenen moltes propostes que cal tenir en compte”.

Els actes realitzats a Bogotà i Brussel·les posen de manifest que, d'una banda, els Diàlegs de Pau que es realitzen a L'Habana generen moltes expectatives i esperances d'avançar en la consecució d'acords, i a la vegada, presenten grans limitacions tal com s'han vingut realitzant fins ara.

Que dos actors armats de Colòmbia s'asseguin a negociar i arribin a acords per a acabar amb el conflicte armat no significa que el conjunt d'elements involucrats al mateix respectin els acords, ni que els paramilitars deixin d'actuar, ni que totes les màfies que controlen bona part d'algunes regions deixin d'existir, ni molt menys que la cultura de pau comenci a ser la norma. El procés serà molt més llarg i complicat i en ell les dones tenen un paper fonamental.

Com diu el Col·lectiu de pensament i acció: dones, pau i seguretat, que agrupa a dones provinents d'àmbits diversos, a la convocatòria per a realitzar un "Pacte Ètic per un País en Pau": "No volem guanyar la guerra, volem guanyar la pau". "A Colòmbia vivim en una societat fracturada, envilida, on a la conversa amb el diferent la desconfiança és la convidada. On la violència treu la humanitat a tothom qui destorbi física o simbòlicament. On els interessos personals estan per sobre dels col·lectius. Per això, la construcció d'un ambient pacífic, democràtic, incloent i just requereix d'aquest país una profunda transformació ètica, que permeti qüestionar la nostra tasca diària, les nostres profundes polaritzacions, les nostres desconfiances, la nostra falta de reconeixement als greus problemes que ens afligeixen."

La pluralitat de veus de les dones colombianes coincideix en la necessitat de signar la pau i el reclam de participació per a què les seves veus siguin escoltades, evidenciant l'existència d'un fort moviment reivindicatiu protagonitzat per les dones, que lluita per a assegurar un acord de pau com a punt de partida per a la construcció d'un país sense violència, sense corrupció, amb justícia de veritat i sense impunitat; tals són les causes estructurals de totes les formes de violència que afecta la societat colombiana, incloent la que es comet en contra de les dones.

Les últimes notícies abans de la publicació d'aquest butlletí informen que han estat nomenades dues dones per a la taula de pau. No són dones que representen el moviment de dones sinó el Govern, però sense dubte el seu nomenament per a la taula ha estat fruit de les reivindicacions que els col·lectius de dones han fet. Si aquestes dones estableixen una comunicació de veritat amb les diferents organitzacions de dones i tenen la voluntat de dur les seves propostes a la Taula de Pau, podrem dir que s'ha produït un avenç significatiu en aquest procés complex.

COOPERACIÓ

Aquest és un butlletí produït pel Programa Feminista La Corriente i Cooperació. Trobareu més informació a www.lacorrientenicaragua.org o

<http://www.cooperaccio.org/> <http://cooperaccio.org/plataforma/>

a facebook: /programafeminista.lacorriente /cooperaccio

twitter: @lacorrientenica @Cooperaccio

Amb el suport de:

Ajuntament de Barcelona